

# مبارزه با قاچاقچیان دارو

(تحلیل کیفی قاچاق داروهای تاریخ مصرف گذشته و تقلبی در ایران)

تالیف

سید عباس، مه‌لیل پورچالکیاسری

افسرانسته‌ی کشف جرائم ناجا

انتشارات قانون یار

۱۳۹۸

|                     |   |                                                                                                                             |
|---------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه             | : | خلیل پور چالکیاسری، سیدعباس، ۱۳۵۹ -                                                                                         |
| عنوان و نام پدیدآور | : | مبارزه با قاچاقچیان دارو : (تحلیل کیفری قاچاق داروهای تاریخ مصرف گذشته و تقلبی در ایران) / تألیف سیدعباس خلیل پورچالکیاسری. |
| مشخصات نشر          | : | تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۸.                                                                                            |
| مشخصات ظاهری        | : | ۱۱۴ص.                                                                                                                       |
| شابک                | : | ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۰۹۵-۵                                                                                                           |
| وضعیت فهرست نویسی   | : | فیا                                                                                                                         |
| موضوع               | : | داروها -- ایران -- کنترل و مبارزه با قاچاق                                                                                  |
| موضوع               | : | Drug control -- Iran                                                                                                        |
| موضوع               | : | داروها -- قوانین و مقررات -- ایران                                                                                          |
| موضوع               | : | Drugs -- Law and legislation-- Iran                                                                                         |
| موضوع               | : | قاچاق -- قوانین و مقررات -- ایران                                                                                           |
| موضوع               | : | Smuggling-- Law and legislation -- Iran                                                                                     |
| رده بندی کنکره      | : | ۵۸۲۰HV                                                                                                                      |
| رده بندی دیویی      | : | ۳۵۰۹۵۵۰۳                                                                                                                    |
| شماره کتابشناسی ملی | : | ۶۰۷۵۹                                                                                                                       |

انتشارات قانون یار

## مبارزه با قاچاقچیان دارو

(تحلیل کیفری قاچاق داروهای، تاریخ مصرف گذشته و تقلبی در ایران)

تألیف: سیدعباس خلیل پورچالکیاسری

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۰۹۵-۵

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۹۵۱۹

## «فهرست مطالب»

|         |                                                                                    |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۱..... | پیشگفتار.....                                                                      |
| ۱۳..... | مقدمه.....                                                                         |
| ۱۷..... | فصل اول.....                                                                       |
| ۱۷..... | تبیین قاچاق و بررسی عوامل موثر بر آن.....                                          |
| ۱۷..... | مبحث اول: پدیده قاچاق و جلوه های آن در نظام جزایی.....                             |
| ۱۸..... | گفتار اول: مفهوم قاچاق.....                                                        |
| ۲۰..... | بند اول: لغت.....                                                                  |
| ۲۱..... | بند دوم: اصطلاح.....                                                               |
| ۲۶..... | گفتار دوم: رویکرد قوانین موضوعه درباره قاچاق.....                                  |
| ۲۹..... | بند اول: لایحه ی قاچاق کالا و ارز و بیان مصوب ۱۳۸۱.....                            |
| ۲۹..... | بند دوم: قانون مجازات قاچاق اسلحه و موات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز ۱۳۹۰..... |
| ۳۱..... | بند سوم: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۸۳.....                           |
| ۴۰..... | مبحث دوم: اقسام قاچاق و عوامل موثر بر شکل گیری آن.....                             |
| ۴۱..... | گفتار اول: انواع قاچاق.....                                                        |
| ۴۵..... | گفتار دوم: عوامل شکل گیری قاچاق.....                                               |
| ۴۹..... | فصل دوم.....                                                                       |
| ۴۹..... | بررسی پدیده قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار.....                                 |
| ۴۹..... | مبحث اول: تاریخچه استفاده از دارو و قاچاق آن در ایران.....                         |
| ۵۰..... | گفتار اول: پیشینه تولید و مصرف دارو.....                                           |
| ۵۲..... | گفتار دوم: علل و زمینه های قاچاق دارو.....                                         |
| ۵۶..... | مبحث دوم: اهمیت مبارزه با قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار.....                   |

گفتار اول) ابعاد مختلف مخاطرات بهداشتی داروهای تقلبی..... ۵۷

گفتار دوم) گستره و عوامل قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار..... ۶۸

فصل سوم..... ۷۳

سیاست جنایی ایران در قبال مبارزه با قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار..... ۷۳

مبحث اول) ضرورت برخورد افتراقی در قبال قاچاق داروهای تقلبی و فاقد اعتبار..... ۷۳

گفتار اول) بازخوانی سیاست کیفری افتراقی..... ۷۴

گفتار دوم) رویکرد قانونگذار در اتخاذ سیاست کیفری افتراقی..... ۷۶

بند اول) جلوه های ماهوی افتراقی شدن..... ۷۷

بند دوم) جلوه های شکلی افتراقی شدن..... ۸۴

مبحث دوم) جلوه های افتراقی شدن رسیدگی به پرونده های قاچاق کالای سلامت محور..... ۸۶

گفتار اول) جلوه های افتراقی شدن دادرسی به پرونده های قاچاق کالای سلامت محور..... ۹۰

گفتار دوم) جلوه های افتراقی شدن اجرای احکام پرونده های قاچاق کالای سلامت محور..... ۹۴

جمع بندی..... ۱۰۱

سخن پایانی مولف..... ۱۰۵

منابع و مآخذ..... ۱۰۷

## پیشگفتار

داروهای قاچاق به داروهای اطلاق می گردد که به صورت غیرقانونی و بدون داشتن مجوز رسمی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وارد کشور شده و عرضه می گردد. از دلایل عمده ای که اهمیت این موضوع را دوچندان می کند، طیف گسترده و حجم زیاندیدگان این پدیده به خصوص در جایی است که مسئله مهم سلامت و امنیت غذایی مصرف کنندگان با مخاطره جدی مواجه شود. ابعاد گوناگون کمی و کیفی قاچاق کالاهای سلامت محور، ضررهای جانی و جسمانی مترتب بر مصرف این نوع از کالاها و گستردگی دامنه خطر ناشی از ورود، مصرف و حتی ساخت غیرقانونی این محصولات در داخل کشور و حق بر تأمین امنیت غذایی و تضمین سلامت مصرف کننده، لزوم اتخاذ سیاست کیفری افتراقی در قبال آن را آشکار می سازد. رجه ویژه به ارزش هایی همانند حقوق اقتصادی مصرف کنندگان و فعالان اقتصادی و حق بر تأمین امنیت شغلی، سرمایه گذاری و تجارت قانونی موجب شده تا سیاست کیفری ایران به سمت افسای بزه قاچاق در زمره جرایم اقتصادی سوق پیدا کند. آسیب ها و مخاطره های بسیار گسترده و ویرانگر ناشی از ورود غیرقانونی کالاهای سلامت محور و به خطر افتادن موضوعات مهم بهداشتی و حق بر تأمین امنیت و سلامت مواد غذایی، بهداشتی و دارویی مصرف کنندگان و خطرات گسترده جسمی و جانی ناشی از مصرف کالاهای سلامت که به صورت قاچاق وارد و عرضه می گردد و نیز وظیفه دولتها درخصوص لزوم تأمین تمهیدات لازم برای سلامت شهروندان، قانونگذار را بر آن داشت تا با اتخاذ سیاست کیفری افتراقی و سختگیرانه، با اختصاص ماده ۲۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ به این موضوع، آشکارا قاچاق دارو را جرم انگاری و آن را جرم اقتصادی معرفی و مرتکبین این نوع از قاچاق را مستحق تحمل مجازاتهای مربوط به

قاچاق کالای ممنوع دانسته و مقررات شکلی و ماهوی خاص و متفاوتی را در جرم انگاری و پاسخ دهی در قبال آنها مقرر دارد.